

Zowat een kwarteeuw geleden tekende ze en vertaalde ze de zondagse liturgie in kindertermen voor *Kerk+Leven*. Haar *Prutske* was de voorloper van de huidige *Huppelkrant*. Vandaag trekt Maria De Baets rond en vertelt ze verhalen, zoals Jezus haar voordeed. Zo wil ze jong en oud spelenderwijs iets bijbrengen over hun stad, hun cultuur, hun verleden. Vertellen kan deze kwieke dame als de beste, zo ondervonden we.

Ilse Van Halst

'Ik wil de rijkdom van ons verleden doorgeven'

HAAR huisje is onmogelijk te missen. Het raam dat uitsteekt op de straat staat en hangt vol figuren uit sprookjes en volksverhalen. Als Maria de deur opendoet, wanen we ons in een andere wereld. Tussen tekeningen met scènes uit dit en gene sprookje, poppen, knuffelbeesten en kasten volgestouwd met geurige oude verhalenbundels, troont ze ons mee naar de warme achterkamer. Met haar grijze haren opgestoken en haar lange turkooise jurk, waaronder een fleurige gebloemd kleed komt piepen, lijkt deze lieve petemoei zelf net uit een sprookje ontsnapt.

- De liefde voor het tekenen en voor verhalen zat er al van kindsbeen af in?

Als kind tekende ik voortdurend figuurtjes. Toen nog met griffel en lei, geen makkie. Na de oorlog kregen we onze eerste velle-tjes papier. Ik koesterde ze als een heuse schat. Ik verdiepte me ook in boeken, vooral in de vaak fraai geïllustreerde sprookjesboeken. Tekeningen nodigen immers uit. Zie ik een mooie prent, dan wil ik weten waarover het verhaal gaat. Zo ontdekte ik als kind de wereld van de sprookjes.

Ik moest en zou iets doen met tekenen. Alleen werden meisjes in die dagen niet toegelaten aan Sint-Lucas. Noodgedwongen volgde ik dan maar snit en naad. Later legde ik voor de middenjury mijn examen af als regentes plastische opvoeding. Via een omweg had ik toch bereikt wat ik wilde.

- Uw belangstelling voor verhalen kleurde ook uw catecheselessen in de parochie.

Altijd al was ik actief in de parochie. Ik gaf catechese, ik tekende *Prutske*. De Bijbel boeit me enorm. Net als sprookjes staan de verhalen die Jezus vertelt bol van de symbolen. Ik keek dan ook altijd verder dan de letter van de tekst. Toen we het over de berg Tabor hadden, een Bijbelverhaal waarin het witte licht een belangrijke rol speelt, nodigde ik een Turkse vrouw

uit om over Mekka en de betekenis van wit in de islam te praten. Zo breng je meer dan louter je eigen inzichten over.

Vandaag trek ik nog steeds als ijveraarder van deur tot deur om het parochieblad te verkopen. Mijn 'klanten' staan daarop. Als ze een overschrijving in de bus krijgen, reageren ze bewust niet. „Zeg, Maria, je komt toch nog langs?“, roepen ze me toe als ze me zien. Het is een gelegenheid om een babbeltje te slaan.

- U bent een vermaard vertelster in het Gentse.

Een tijd geleden werd me gevraagd deel te nemen aan de artiestenmarkt in Gent. Ik ontdekte dat de Gentenaren zo goed als niets van hun stad weten. Zo is Gent bekend om zijn stroppendragers, maar niemand weet wat dat betekent. Dat zette me aan om me te verdiepen in de Gentse volksverhalen. Op een langwerpige strook papier tekende ik in stripvorm het verhaal van de stroppendragers, en dat hing ik op de markt uit aan een waslijn. Onvoorstelbaar hoeveel mensen halt hielden en aan het lezen sloegen!

Al snel kreeg ik vragen om verhalen te vertellen in de bibliotheek en aan senioren. Ik vertel altijd voor kinderen én volwassenen. Verhalen over vroeger bevatten immers heel wat elementen die kinderen vandaag niet meer kennen. Daarom ook ben ik altijd

op stap met een koffer vol materiaal dat ik gebruik als visuele ondersteuning: foto's, oude stadskarten, poppen, tekeningen...

Ouders en grootouders hebben een taak: zij moeten doorvertellen wat ze weten van vroeger. Zo niet gaat ons verleden verloren

Als ik over Assepoester vertel bijvoorbeeld, heb ik steevast een doosje schoensmeer en een schoenborstel bij me. Het kleine volkje kijkt me dan met grote ogen aan. Vóór ik iets kan uitleggen, heeft een van de ouders of grootouders de

© Kristof Gyselinck

schoenborstel al vast om voor te doen hoe het werkt. Ze halen dan herinneringen op aan vroeger en kijk, we zijn vertrokken. Er is interactie. Dat vind ik enorm belangrijk.

Net daarom lees ik nooit voor, maar vertel ik. Ik ga evenmin vooraan staan als was ik de juf, maar sta altijd tussen de kinderen en de volwassenen. Als één van hen. Dan merk je meteen wanneer iemand iets niet begrepen heeft. Vaak vragen kinderen me: „Is dat nu echt gebeurd?“ De draak uit het verhaal kun je tenslotte nog altijd bewonderen op het belfort. Is het dan allemaal echt gebeurd? Of is het verzonnen? Zo tracht ik mijn toeho-

ders te prikkelen, zodat ze zelf gaan uitzoeken wat er van aan is.

- Momenteel bent u op tournee langs de bibliotheken van Gent.

Vroeger vertelde ik steevast in de bibliotheek op het Zuid. Als publiciteit tekende ik elke keer een affiche, die in alle filialen werd uitgehangen. Al snel vroegen deze of ik ook niet eens bij hen kon komen vertellen. (*lacht trots*) Intussen zijn mijn affiches heuse verzamelobjecten. Ik onderteken ze altijd met Macobert, een verwijzing naar mijn naam Maria, die van mijn dochter Coralie en mijn man Albert.

Dat is meer dan een artiestennaam, het is een levensfilosofie.

Wij waren een driegeratiegezin. Mijn echtgenoot was 26 jaar ouder dan ik, mijn dochter werd geboren toen ik 40 was. Ik moest zowel met de jongere generatie als met de oudere generatie overweg kunnen. Ik zag dat niet als een opdracht, maar als een kans. Voor mij lag een hele wereld open. Dit vertellen is daarvan slechts de voortzetting. Ik wilde niet enkel met mijn eigen gezin bezig zijn, maar die rijkdom, die verhalen van verschillende generaties, doorgeven.

- Opvallend is dat u vaak onbekende verhalen aansnijdt.

De bibliotheek staat al vol sprookjes van Grimm en Anderson. Ik vertel liever onze eigen verhalen. Ook in onze streek werden veel volkse verhalen opgetekend en gebundeld. Alleen heeft niemand ze bewaard. Het zijn die verhalen die ik zoek.

Onze stadsgidsen kennen deze verhalen nog wel. Jammer genoeg trekken de Gentenaars nooit met een gids door hun stad, dat doen slechts de toeristen. Daarom vertel ik hen de verhalen over hun verleden. Het is een beetje aan volksovervoeding doen.

Zo vertel ik op uitnodiging van senioren in het Patershol in het Gentse dialect. Dat schept een eigen sfeer. Ik vertel over de stroppendragers, de vele eilandjes in Gent en leer hen zo hun stad kennen. Maar ik vertel ook over vroeger, over de dingen die ze zelf als kind beleefden. Dat geeft steeds aanleiding tot het ophalen van herinneringen. Meteen heb ik ze waar ik ze wil hebben. Ik wil hen duidelijk maken dat ze een taak hebben. Dat zij moeten doorvertellen wat zij weten van vroeger, zo niet gaat een heel verleden verloren voor de volgende generaties.

Onlangs belandde een stelletje in het Patershol - iedereen is er welkom. Geboeid bleven zij luisteren naar onze vertelsels. Plotse-ling waren ze verdwenen, om even later binnen te vallen met een taart. „Dit hoort er gewoon bij“, zeiden ze.

Op 28 november om 14 uur spreekt Maria De Baets in de bibliotheek van Oostakker. De toegang is gratis, meer info via telefoon 09/251.87.94.